

Ramazan: Rahmet, Mağfiret ve Bereket Ayı

Bizleri yeni bir Ramazan ayına ulaştıran Rabbimize hamd ediyoruz. Bu akşam Ramazan ayının ilk teravih namazını kılıp ilk sahurumuza kalkarak rahmet, mağfiret ve bereket ayını karşılayacağız. Manevi güzelliklerle dolu Ramazan ayı müminler için rahmet ve bereket kaynağıdır. Bu zaman dilimini iyilik ve ibadetlerle geçiren mümin ebedi kurtuluşun kapısını aralar.

Ramazan, “yaz sonunda yağıp yeryüzünü tozlardan temizleyen yağmur” manasında “er-ramza” kelimesinden veya “güneş ışınlarından taşların yanıp kızması” anlamında olan “er-ramaz” kelimesinden alınmıştır. Bu yağmur, yeryüzünü nasıl temizleyip yıkarsa; kızgın yer, orada yürüyenlerin ayaklarını nasıl yakarsa, Ramazan ayı da müminleri günah kirlerinden öylece temizler, günahlarını yakar, yok eder. (Râzî, Tefsîr, V,71)

Rasulullah (s.a.v) hadis-i şerifinde Ramazan ayının bu özelliğine şöyle vurgu yapmaktadır:

مَنْ صَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا ، غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ

"Kim, faziletine inanarak ve karşılığını Allah'tan bekleyerek Ramazan orucunu tutarsa, geçmiş günahları bağışlanır." (Buhârî, Savm,6)

Müşriklerin işkence ve zulümleri artınca müminler Medine'ye hicret etmişlerdi. İlk önce Mescidi Nebevi inşa edilmiş ve İslam Devletinin temelleri atılmaya başlanmıştı. **Hicretten yaklaşık 18 ay sonra** Yüce Allah, **hicrî takvimin 8. ayı olan Şâban ayında**, Ramazan orucunu müminlere farz kıldı:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ (١٨٣)

إِيَّامًا مَعْدُودَاتٍ فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِنْ أَيَّامٍ أُخَرَ وَعَلَى الَّذِينَ يُطِيقُونَهُ فِدْيَةٌ طَعَامُ مِسْكِينٍ فَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ وَأَنْ تَصُومُوا خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (١٨٤)

شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِنَ الْهُدَى وَالْفُرْقَانِ فَمَنْ شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ وَمَنْ كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِنْ أَيَّامٍ أُخَرَ يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ وَلِتُكْمِلُوا الْعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَى مَا هَدَيْكُم وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ (١٨٥)

“(183-184) Ey iman edenler! Sizden öncekilerin üzerine yazıldığı gibi sakınasınız diye sizin üzerinize de sayılı günlerde oruç yazıldı. İçinizden hasta veya yolcu olan, başka günlerden sayısınca tutar. Orucu tutmakta zorlananlar için bir yoksulun (günlük) yiyeceği kadar fidye yeterlidir. Bir iyiliği mecbur olmadan yapan için bu (yaptığı) iyidir. Ama orucu tutmanız -bilerseniz- sizin için daha hayırlıdır.

“(185) Ramazan ayı, insanlara yol gösterici, doğrunun ve doğruyu eğriden ayırmanın açık delilleri olarak Kur'an'ın indirildiği aydır. Öyle ise sizden Ramazan ayını idrak edenler onda oruç tutsun. Kim o anda hasta veya yolcu olursa (tutamadığı günler sayısınca) başka günlerde kaza etsin. Allah sizin için kolaylık ister, zorluk istemez. Bütün bunlar, sayıyı tamamlamanız ve size doğru yolu göstermesine karşılık, Allah'ı tazim etmeniz, şükretmeniz içindir.” (Bakara, 2/183-185)

Müminleri günahlarından arındıran **oruç** ibadetinin bu ayda farz olması, son ilahi kitap olan **Kur'an'ın** bu ayda indirilmeye başlanması, içerisinde bin aydan daha hayırlı **Kadir gecesinin** bulunması, **teravih-mukabele-iftar- sahur ve fitır** sadakası gibi ibadetlerin bu ayda olması gibi Ramazan ayını dini hayatımızda değerli kılan birçok önemli nokta vardır.

Bütün bu özellikleri ile Ramazan ayı kültürümüzde on bir ayın sultanı olarak isimlendirilmiştir. Kamerî aylardan dokuzuncusu olan Ramazan ayı boyunca Müslümanlar, Ramazanın manevi atmosferi ile ibadet yoğunluğu ve heyecanı içinde olurlar. Bu ay içerisinde müminler; iç muhasebesini yapar, ibadetlerini artırarak Rabbi ile olan bağıni kuvvetlendirir, nefis ve şeytana karşı sabrını güçlendirerek yoğun bir eğitim faaliyetine girer ve bu aydan manevi olarak rahatlamış, güçlenmiş ve arınmış olarak çıkar.

Ramazanın değerini ve önemini yeterince kavrayabilen mümin bu ayı gaflet içerisinde geçirmez. Ramazanın her iftarını, sahurunu, teravihini, gündüzünü ve gecesini Allah'ın rahmetine ulaşmak ve cennetin kapısını aralamak için bir fırsat olarak görür. Ramazana hazır gönüllerle girmek gerekir ki Ramazan ayının sonunda bayram yapabilelim.

Rahmet ve Mağfiret Ayı

Bütün varlıkları, rahmetiyle kuşatmış olan Allah, "sınırsız ve sonsuz rahmet ve merhamet sahibi" anlamında, "Rahman ve Rahîm" dir. Yüce Rabbimiz; **سَبَقَتْ رَحْمَتِي غَضَبِي** "*Rahmetim gazabımı geçti.*" (Müslim, Tevbe,15) buyurarak, merhametinin celâlinden önde geldiğini açıkça bildirir. Bu rahmet ile yarattığı tüm canlılara acır, şefkatle muamele eder ve nimetler vererek ihsanda bulunur.

Resûlullah (s.a.v) Allah'ın rahmetinin ne kadar derin, şefkatinin ne denli nihayetsiz olduğuna dikkat çekmek isterken bu durumu, annenin yavrusuna karşı merhameti ile anlattığı şu hadis oldukça dikkat çekicidir:

عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ أَنَّهُ قَالَ قَدِمَ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِسَبْيٍ فَإِذَا امْرَأَةٌ مِنَ السَّبْيِ تَبْتَغِي إِذَا وَجَدَتْ صَبِيًّا فِي السَّبْيِ أَخَذَتْهُ فَأَلَصَقَتْهُ بِبَطْنِهَا وَأَرْضَعَتْهُ فَقَالَ لَنَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « أَتَرَوْنَ هَذِهِ الْمَرْأَةَ طَارِحَةً وَلَدَهَا فِي النَّارِ ». قُلْنَا لَا وَاللَّهِ وَهِيَ تَقْدِرُ عَلَى أَنْ لَا تَطْرَحَهُ . فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « لِلَّهِ أَرْحَمُ بِعِبَادِهِ مِنْ هَذِهِ بَوْلِدِهَا »

Ömer Bin Hattab (r.a): (Bir gazve sonrasında), Resûlullah'a (s.a.v) bir grup esir getirildi. İçlerinden bir kadın telaş içinde esirler arasında yavrusunu arıyordu. Sonunda bir çocuk buldu ve onu kucaklayıp bağrına bastıktan sonra emzirmeye başladı. Durumu gören Hz. Peygamber (s.a.v) yanındakilere, "*Bu kadının çocuğunu ateşe atacağına inanır mısınız?*" diye sordu. Onlar da, "Hayır." diye cevap verdiler. Bunun üzerine Hz. Peygamber (s.a.v), "*Bilin ki, Allah'ın kullarına olan rahmeti, bu kadının çocuğuna olan şefkat ve merhametinden çok daha fazladır*". (Buhârî, Edeb,18) buyurdu.

Kullarına karşı bu kadar rahmet ve mağfiret sahibi olan Rabbimiz Ramazan ayında ayrı bir rahmet ile kullarına nazar eder. Rasulullah (s.a.v) rahmet ayını anlatırken bu ayı ihlaslı bir şekilde ibadetle geçiren müminin günahlarının bağışlanacağı müjdesini şöyle vermiştir:

مَنْ صَامَ رَمَضَانَ إِيْمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ

"Kim inanarak ve karşılığını Allah'tan bekleyerek Ramazan orucunu tutarsa geçmiş günahları bağışlanır." (Buhârî, Îmân, 28)

Ebu Hureyre'den (r.a) aktarılan bir kutsi hadisle orucun nasıl bir rahmete vesile olduğunu yeniden hatırlayalım:

قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ : كُلُّ عَمَلِ ابْنِ آدَمَ لَهُ إِلَّا الصِّيَامَ ، فَإِنَّهُ لِي وَأَنَا أَجْزِي بِهِ . وَالصِّيَامُ جُنَّةٌ فَإِذَا كَانَ يَوْمٌ صَوْمٍ أَحَدِكُمْ فَلَا يَرْفُثْ وَلَا يَصْخَبْ ، فَإِنْ سَابَّهُ أَحَدٌ أَوْ قَاتَلَهُ ، فَلْيَقُلْ : إِنِّي صَائِمٌ . وَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ لَخُلُوفٌ فَمِ الصَّائِمِ أَطْيَبُ عِنْدَ اللَّهِ مِنْ رِيحِ الْمِسْكِ . لِلصَّائِمِ فَرْحَتَانِ يَفْرَحُهُمَا : إِذَا أَفْطَرَ فَرِحَ بِفِطْرِهِ ، وَإِذَا لَقِيَ رَبَّهُ فَرِحَ بِصَوْمِهِ

"Aziz ve celîl olan Allah: "İnsanın oruç dışında her ameli kendisi içindir. Oruç benim içindir, mükâfatını da ben vereceğim" buyurmuştur. Oruç kalkandır. Biriniz oruç tuttuğu gün kötü söz söylemesin ve kavga etmesin. Şayet biri kendisine söver ya da çatarsa: 'Ben oruçluyum' desin. Muhammed'in (s.a.v) canı kudret elinde olan Allah'a yemin ederim ki, oruçlunun ağız kokusu, Allah katında misk kokusundan daha güzeldir. Oruçlunun rahatlayacağı iki sevinç anı vardır: Birisi, iftar ettiği zaman, diğeri de orucunun sevabıyla Rabbine kavuştuğu andır." (Buhârî, Savm,9)

Ramazanda sabır, tevekkül, şükür ve ibadet eğitiminden geçen mümin, bütün bir yılı mûmince yaşama noktasında kuvvet kazanır. Bütün bir yıl şeytanın, nefsin ve şeytanlaşmış insanların olumsuz etkilerine maruz kalacak olan mümin, Ramazan ayında manevi bir enerji yüklenir. Bu manevi güç ile gelecek Ramazana

kadar ibadet ve itaate ihlasla devam etme, günahlara direnme noktasında sabır ve dirayet sahibi olur. Rasulullah (s.a.v) hadisi şeriflerinde şöyle buyurur:

الصَّلَوَاتُ الْخَمْسُ وَالْجُمُعَةُ إِلَى الْجُمُعَةِ ، وَرَمَضَانُ إِلَى رَمَضَانَ ، مُكَفِّرَاتٌ مَا بَيْنَهُنَّ إِذَا اجْتُنِبَتْ الْكِبَائِرُ

“Büyük günahlardan kaçınıldığı sürece, beş vakit namaz ile iki Cuma ve iki Ramazan, aralarında geçen günahlara kefarettir olur.”(Müslim, Tahâret, 16)

Maddi ve manevi olarak oruç tutulursa nasıl bir mükâfatı vardır? Bu sorunun cevabını Peygamber Efendimiz (s.a.v)’den dinleyelim.

مَا مِنْ عَبْدٍ يَصُومُ يَوْمًا فِي سَبِيلِ اللَّهِ إِلَّا بَاعَدَ اللَّهُ بِذَلِكَ الْيَوْمِ وَجْهَهُ عَنِ النَّارِ سَبْعِينَ خَرِيفًا

"Allah rızası için bir gün oruç tutan kimseyi Allah Teâlâ, bu bir günlük oruç sebebiyle cehennem ateşinden yetmiş yıl uzak tutar."(Buhari,Cihad,36)

Cennet Kapılarının Açıldığı Ay

Ramazan ayı günahların bağışlandığı, Allah’ın rahmet ve mağfiretinin müminlerin üzerine adeta yağmur gibi yağdığı bir mevsim. Öyle ki; Allah Resulü (s.a.v) Ramazan ayını cennet kapılarının açılıp cehennem kapılarının kapandığı ay olarak ifade etmiştir:

آتَاكُمْ رَمَضَانُ شَهْرٌ مُبَارَكٌ، فَرَضَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ عَلَيْكُمْ صِيَامَهُ، تَفْتَحُ فِيهِ أَبْوَابُ السَّمَاءِ، وَتُغْلَقُ فِيهِ أَبْوَابُ الْجَحِيمِ، وَتُغْلَى فِيهِ مَرَدَّةُ الشَّيَاطِينِ

“Mübarek Ramazan ayı size geldi. Yüce Allah bu ayda size oruç tutmayı farz kıldı. Bu ayda sema (cennet) kapıları açılır, cehennem kapıları ise kapanır ve şeytanların azgınları bağlanır.” (Nesâî, Sıyâm,5)

Oruç ibadeti ile manevi olarak güçlenen mümin içerisinde bulunduğu ayın her gecesini, her iftar ve sahurunu bağışlanma için fırsat bilmelidir. Allah Resulü (s.a.v) Ramazan ayında Allah Teâlâ’nın kendisinden af dileyen birçok mümini affettiğini, Ramazanın her gecesinde azaptan kurtulup Allah’ın rahmetine kavuşan nice bahtiyar müminin olduğunu şöyle ifade etmiştir:

إِذَا كَانَتْ أَوَّلُ لَيْلَةٍ مِنْ رَمَضَانَ صَفَّدَتِ الشَّيَاطِينُ وَمَرَدَّةُ الْجَنِّ وَغُلِّقَتْ أَبْوَابُ النَّارِ فَلَمْ يَفْتَحْ مِنْهَا بَابٌ وَفُتِحَتْ أَبْوَابُ الْجَنَّةِ فَلَمْ يُغْلَقْ مِنْهَا بَابٌ وَنَادَى مُنَادٍ يَا بَاغِيَ الْخَيْرِ أَقْبِلْ وَيَا بَاغِيَ الشَّرِّ أَقْصِرْ وَلِلَّهِ عِتْقَاءُ مِنَ النَّارِ وَذَلِكَ فِي كُلِّ لَيْلَةٍ

“Ramazan ayının ilk gecesi olunca, şeytanlar ve azgın cinler zincire vurulur, cehennem kapıları kapatılır ve hiçbirisi açılmaz. Cennetin kapıları açılır ve hiçbirisi kapanmaz. Sonra bir (melek) şöyle seslenir: Ey hayır dileyen, ibadet ve kulluğa gel! Ey şer isteyen günahlarından vazgeç! Allah’ın bu ayda ateşten azat ettiği nice kimseler vardır ve bu Ramazan boyunca her gece böyledir.”(İbn Mâce, Sıyâm, 2)

Cennet kapılarının açıldığı Ramazan ayını gerçek anlamda oruç tutarak geçiren müminlerin Cennete Reyhan kapısından gireceklerini Rasulullah (s.a.v) şöyle müjdeliler:

إِنَّ فِي الْجَنَّةِ بَابًا يُقَالُ لَهُ : الرِّيَّانُ ، يَدْخُلُ مِنْهُ الصَّائِمُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ، لَا يَدْخُلُ مِنْهُ أَحَدٌ غَيْرُهُمْ ، يُقَالُ : أَيْنَ الصَّائِمُونَ ؟ فَيَقُومُونَ لَا يَدْخُلُ مِنْهُ أَحَدٌ غَيْرُهُمْ ، فَإِذَا دَخَلُوا أُغْلِقَ فَلَمْ يَدْخُلْ مِنْهُ أَحَدٌ

"Cennette Reyhan denilen bir kapı vardır ki, kıyamet günü oradan ancak oruçlular girecek, onlardan başka kimse giremeyecektir. Oruçlular nerede? diye çağrılır. Onlar da kalkıp girerler ve o kapıdan onlardan başkası asla giremez. Oruçlular girince o kapı kapanır ve bir daha oradan kimse girmez. (Müslim, Sıyâm 66)

Ramazan Gecelerinin İhyası

Peygamberimiz (s.a.v) Ramazan gecelerini ihyaya daha fazla önem vermiş olmakla birlikte, rivayetlerden anlaşıldığına göre bu, o gecelerde Peygamberimiz'in (s.a.v) daha çok sayıda nafile namaz kıldığı anlamına değil, gecenin her zamankine göre daha büyük bir bölümünü ibadetle geçirdiği anlamına gelmektedir.

Teravih, "rahatlatmak, dinlendirmek" gibi anlamlara gelir. Ramazan ayına mahsus olmak üzere yatsı namazından sonra kılınan sünnet namazın adı olmuştur. Teravih, sünnet-i müekkededir. Yatsı namazı kılındıktan sonra ve vitirden önce kılınır.

Teravih namazı, Sevgili Peygamberimiz (s.a.v) tarafından Ramazan aylarında kılınmış olan sünnet namazdır. Hüküm bakımından sünnet-i müekkede olan teravih namazı Allah'ın rızası gözetilerek kılındığı zaman geçmiş günahlara kefarettir.

عن أبي هريرة رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ يُرَغِّبُهُمْ فِي قِيَامِ رَمَضَانَ مِنْ غَيْرِ أَنْ يَأْمُرَهُمْ بِعَزِيمَةٍ فَيَقُولُ: مَنْ قَامَ رَمَضَانَ إِيْمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ،

Hiz. Ebû Hüreyre (r.a)'nin anlattığına göre: *Resûlullah (s.a.v) onları, kesin bir emirde bulunmaksızın Ramazan gecelerini ihyaya teşvik ederdi. (Bu maksatla) derdi ki: "Kim Ramazan gecesini, sevabına inanarak ve bunu elde etmek niyetiyle namazla (teravih) ihyâ ederse geçmiş günahları affedilir."* (Buhari, Salatü't-Teravih,1)

Teravih namazları aynı zamanda çocuklarımıza namaz alışkanlığı kazandırabilmek için de bir fırsattır. Kur'an-ı Kerim'de Yüce Rabbimiz şöyle buyurmaktadır.

وَأْمُرْ أَهْلَكَ بِالصَّلَاةِ وَاصْطَبِرْ عَلَيْهَا

"*Ailene namazı emret ve kendin de ona devam et.*" (Taha, 20/132) İbadetler kulun Allah'a yakınlığının en güzel ifadesidir. Çocuklarımızı ibadetlere alıştırmamızın en kolay yolu ise onlara örnek olmakla mümkündür. Çocuklarımıza yaşlarına uygun olacak şekilde cami ve cemaatle namazın adabına dair bilgiler verelim, teravih namazlarına gelirken onları da beraberimizde camiye getirelim. Ayrıca eşlerimizi de cemaatle kılınan teravih namazına teşvik ederek ailece evimizde Ramazan ayının rahmet ve bereketini hissedelim.

Oruç Tutmak ile Aç Kalmak Arasındaki Fark!

Oruç; beden aç, susuz ve cinsel ilişkiden ayrı kalması olduğu gibi kişinin kötü söz ve davranışlardan uzak kalarak İslam ahlakı ile donanması demektir. Bundan dolayı orucun maddi ve manevi boyutu vardır. Beden ve ruh birbirini nasıl tamamlıyorsa ve biri olmadan diğeri eksik kalıyorsa aynı şekilde sadece aç ve susuz kalınarak manevi boyutu olmadan tutulan orucun da bir tarafı eksik kalır. İşte madde ve manaya oruç tutturmakla gerçek anlamda "imsak" kavramını hayatımıza aktarmış olacağız.

Sevgili Peygamberimiz (s.a.v) bir hadislerinde bu noktayı şöyle vurgulamaktadır:

مَنْ لَمْ يَدَعْ قَوْلَ الزُّورِ وَالْعَمَلَ بِهِ فَلَيْسَ لِلَّهِ حَاجَةٌ فِي أَنْ يَدَعَ طَعَامَهُ وَشَرَابَهُ

"*Kim yalan konuşmayı ve yalan-dolanla iş yapmayı terk etmezse, Allah o kimsenin yemesini, içmesini bırakmasına kıymet vermez.*" (Buhari, Savm,8)

Peki, bize karşı yapılan yanlışlıklar var ise Ramazan ayında ne yapacağız? Biz de hemen öfkeyle ve daha kötü sözle karşılık mı vereceğiz? Yoksa olgunluk gösterip af yolunu mu tutacağız? Belki her Ramazanda dile getirilen ancak hayata aktarmada biraz zorlandığımız bu konuyla ilgili çözümü Peygamber Efendimiz' den (s.a.v) dinleyelim:

إِذَا كَانَ يَوْمٌ صَوْمٍ أَحَدِكُمْ ، فَلَا يَرْفُثْ وَلَا يَصْخَبْ ، فَإِنْ سَابَهُ أَحَدٌ ، أَوْ قَاتَلَهُ ، فَلْيَقُلْ : إِنِّي صَائِمٌ

"*Hiçbiriniz, oruçlu olduğu gün çirkin söz söylemesin ve kimse ile çekişmesin. Eğer biri kendisine söyler veya çatarsa, 'ben oruçluyum' desin.*" (Buhari, Savm,9)

Bu hadislerden anlıyoruz ki; orucumuz sadece aç ve susuz kalmak değildir. Çünkü ahlaki güzelliklere sahip olmadıkça tutmuş olduğumuz oruç açlıktan öteye geçemeyecektir.

Kur'an Ayında Kur'an'ı Hayatımıza İndirelim

Mukabele; üç aylarda ve bilhassa Ramazan ayında cami, mescit ve evlerde okunan Kur'an'ı takip etmek suretiyle hatim indirmektir. Bu uygulamanın aslı; Cebrail'in (a.s) Ramazan aylarında her gece Hz. Peygamber'e (s.a.v) gelerek o ana kadar nazil olan ayet ve sureleri karşılıklı okuyup kontrol etmelerine dayanır. Kur'an'ın Ramazan ayında nazil olmaya başlaması, bu ayda yapılan amellerin diğer zamanlara göre daha faziletli kabul edilmesi de bu uygulamanın yaygınlaşmasında etkili olmuştur. Resûl-i Ekrem'in (s.a.v) vefatından önceki son Ramazanda mukabele iki defa gerçekleşmiştir.(Buhârî, "Bed'ü'l-vaḥy",5) Sahabeden bazıları Ramazan ayı gelince aile fertlerini toplayarak onlara mukabele okurlardı.(Nevevî, s. 131 vd.; TDV İ.A. ,c.31,101-102)

Kur'an bir aya on bir aydan daha fazla değer katmıştır. Ramazan ayını on bir ayın sultanı yapmıştır. Yine Kur'an bir günü bin aydan daha hayırlı kılmıştır. Kur'an'ın kendisinde indirilmeye başladığı Kadir Gecesi **bin aydan daha hayırlıdır**. Kur'an-ı Kerim'de Kadir Suresinde şöyle buyrulmaktadır:

إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ {} وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ {} لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِّنْ أَلْفِ شَهْرٍ {}
وَالرُّوحُ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ مِّنْ كُلِّ أَمْرٍ {} سَلَامٌ هِيَ حَتَّىٰ مَطْلَعِ الْفَجْرِ تَنْزِيلُ الْمَلَائِكَةِ

“Şüphesiz, biz onu (Kur'an'ı) Kadir gecesinde indirdik. Kadir gecesinin ne olduğunu sen ne bileceksin! Kadir gecesi bin aydan daha hayırlıdır. Melekler ve Ruh (Cebrail) o gecede, Rablerinin izniyle her türlü iş için iner de iner. O gece, tan yerinin ağarmasına kadar bir esenliktir.”(Kadir, 97/1-5)

İçinde inmiş olduğu ayı on bir ayın sultanı, indiği günü bin aydan hayırlı yapan Kur'an-ı Kerim; hayatına indiği ve hayat rehberi olduğu insanı ise toplum içinde hayırlı bir insan, Allah'ın katında değerli bir mümin haline getirir. Rasulullah (s.a.v) Kur'an okumaya teşvik ederek şöyle buyurmuştur:

اقْرَأُوا الْقُرْآنَ فَإِنَّهُ يَأْتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ شَفِيعًا لِأَصْحَابِهِ

“Kur'an okuyunuz. Çünkü Kur'an, kıyamet gününde kendisini okuyanlara şefaathçi olarak gelecektir” (Müslim, Müsâfirîn,252)

Yüce Allah;

شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَىٰ وَالْفُرْقَانِ

“O (sayılı günler), doğruyu eğriden ayırma, gidilecek yolu bulma konusunda açıklamalar ve insanlara rehber olarak Kur'an'ın indirildiği ramazan ayıdır.”(Bakara,2/185) buyurur.

Son ilahi kitabın ilk mesajlarının vahyedildiği bir ay olan Ramazan'da Kur'an'ı yaşama noktasında kendimizi hesaba çekmeliyiz. Kur'an'da var olan emirlerin ne kadarı hayatımız var? Günümüzün ne kadarı Kur'an'a uygun? Ev hayatımız, sosyal hayatımız, ticaretimiz, kazancımız ve harcamamızın yüzde kaçını Müslümanca? Kur'an'ın inmeye başladığı bu ayda Kur'an'a tabi olmak, biat etmek, Müslümanca yaşamak için adım atmak son derece önemlidir. Çünkü Kur'an'a tabi olmak rahmete ulaşmaya vesiledir;

وَهَذَا كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ فَاتَّبِعُوهُ وَاتَّقُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ

“Bu (Kur'an) da bizim indirdiğimiz bereket kaynağı bir kitaptır. Artık ona uyun ve Allah'a karşı gelmekten sakının ki size merhamet edilsin.”(Enam 6/155)

İnfak ve Fıtır Sadakası Rahmet ve Bereketi Vesiledir

Şüphesiz ki Ramazan'da manevi bir iklimin oluşmasını sağlayan şey, bu ayda yapılan ibadetlerin yoğunluğudur. Oruç ve namaz gibi sosyal yardımlaşma ve dayanışma da bu ibadetlerin bir parçasıdır. Bu yüzden Ramazan, müminin sadece bedenene değil malı ile de kul olmasının gereğini yerine getirdiği bir aydır. Abdullah b. Abbâs (r.a), Hz. Peygamber'i (s.a.v) insanların en cömerti olarak nitelerken, onun en cömert olduğu zamanın ise Ramazan ayı olduğunu şöyle anlatmıştır:

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَجْوَدَ النَّاسِ ، وَكَانَ أَجْوَدَ مَا يَكُونُ فِي رَمَضَانَ حِينَ يَلْقَاهُ جَبْرِيلُ ، وَكَانَ يَلْقَاهُ فِي كُلِّ لَيْلَةٍ مِنْ رَمَضَانَ فَيُدَارِسُهُ الْقُرْآنَ ، فَلَرَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَجْوَدُ بِالْخَيْرِ مِنَ الرِّيحِ الْمُرْسَلَةِ

“Resûllullah (s.a.v) insanların en cömerdi idi. Onun en cömert olduğu anlar da Ramazan’da Cebrail’in (a.s), kendisi ile buluştuğu zamanlardı. Cebrail (a.s), Ramazan’ın her gecesinde Hz. Peygamber ile buluşur, (karşılıklı) Kur’an okurlardı. Bundan dolayı Resûlullah (s.a.v) Cebrail (a.s) ile buluştuğunda, esmek için engel tanımayan bereketli rüzgârdan daha cömert davranırdı.” (Buhârî, Bed’ü’l-vahy,1)

Ramazan’ın manevi atmosferini oluşturan oruç, namaz ve sadaka, bir hadiste “hayır kapıları” olarak ifade edilmiştir:

أَلَا أَدُلُّكَ عَلَىٰ أَبْوَابِ الْخَيْرِ الصَّوْمُ جَنَّةٌ وَالصَّدَقَةُ تُطْفِئُ الْخَطِيئَةَ كَمَا يُطْفِئُ الْمَاءُ النَّارَ وَصَلَاةُ الرَّجُلِ مِنْ جَوْفِ اللَّيْلِ

Muâz b. Cebel’in (r.a) anlattığına göre, Hz. Peygamber (s.a.v) bir yolculuk esnasında kendisine, “*Sana hayır kapılarını bildireyim mi? Oruç bir kalkandır. Sadaka suyun ateşi söndürdüğü gibi hataları söndürür. Ve (hayır kapılarından) biri de kişinin gece kalkıp namaz kılmasıdır.*” buyurmuş ve ardından,

تَتَجَافَىٰ جُنُوبُهُمْ عَنِ الْمَضَاجِعِ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ خَوْفًا وَطَمَعًا وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ ﴿١٦﴾ فَلَا تَعْلَمُ نَفْسٌ مَّا أُخْفِيَ لَهُمْ مِنْ قُرَّةِ أَعْيُنٍ جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٧﴾

“Onlar, korkarak ve ümit ederek Rablerine ibadet etmek için yataklarından kalkarlar. Kendilerine rızık olarak verdiğimiz şeylerden de Allah için harcarlar. Hiç kimse, yapmakta olduklarına karşılık olarak, onlar için saklanan göz aydınlıklarını bilemez.” (Secde, 32/16-17) ayetlerini okumuştur. (Tirmizî, İmân,8)

Fıtır sadakasının yıllık oluşu, Ramazan ayı gibi insanların ibadete yoğunlaştığı, manevi hayata daha da özen gösterdiği bir zamanda ödenmesi son derece önemlidir. Fıtır sadakası; gündüzü oruç ile gecesi namazla ihya edilen Ramazan ayının bereketidir. İbn Abbas’tan (r.a) rivayet edilen bir hadis, hem fıtır sadakasının hikmeti hem de ne zaman ödeneceği konusunda bizleri aydınlatmaktadır:

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ فَرَضَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ زَكَاةَ الْفِطْرِ طُهْرَةً لِلصَّائِمِ مِنَ اللَّغْوِ وَالرَّفَثِ وَطُعْمَةً لِلْمَسَاكِينِ فَمَنْ آدَاهَا قَبْلَ الصَّلَاةِ فَهِيَ زَكَاةٌ مَقْبُولَةٌ وَمَنْ آدَاهَا بَعْدَ الصَّلَاةِ فَهِيَ صَدَقَةٌ مِنَ الصَّدَقَاتِ

“İbn Abbâs (r.a) şöyle demiştir: “Resûlullah (sav) hem oruçluyu (işlediği) faydasız fiillerden ve (söylediği) kötü sözlerden temizlemek, hem de fakirlere gıda (temin etmek) üzere fıtır zekâtını farz kıldı. Artık kim bunu bayram namazından önce öderse, o makbul bir zekâttır. Kim de bunu bayram namazından sonra öderse, o sadakalardan bir sadakadır.” (İbn Mâce, Zekât, 21)

Türkiye Diyanet Vakfı Çankırı Şubesi olarak her yıl olduğu gibi bu yılda Çankırı’da yüzlerce kardeşimizin iftar sofralarına katık, gönülllerine neşe olmaya gayret edeceğiz. İhtiyaç sahibi ailelere ve öğrenci kardeşlerimize alışveriş kartı, nakdi yardım ve erzak kolileri ile sizlerin zekât, sadaka ve fitrelerinizi güvenle ulaştıracağız. T.D.V. Çankırı şubemize; **zekâtlarınızı, fitrelerinizi, sadaka ve bağışlarınızı, oruç fidyelerinizi ve kefaretlerinizi** güvenle ihtiyaç sahiplerine ulaştırmak için bağışlayabilirsiniz.

Gelin bu Ramazan tövbe ederek günahlarımızdan arıalım, oruçla maddi ve manevi sıhhate kavuşalım, sadaka ve infak ile kazancımıza bereket katalım, Kur’an’ı hayatımıza indirerek ebedi kurtuluşa kapı aralayarak teravîh namazları ile de gecelerimizi ihya edelim. Böylelikle bayram sabahına cenneti hak etmiş müminler olarak ulaşalım. Yüce Allah Ramazan ayını hakkıyla değerlendirmeyi ve bu ayda kazandığımız güzel davranışları ömür boyu devam ettirmeyi nasip etsin.

Bu ramazan bizim için bir dönüm olmalı. Çünkü bu hayatı ne zaman ve nerede sonlandıracağımızı bilmiyoruz. Ebu Turab Hz. Ne güzel ifade etmektedir.

Bugünü düşünürüm.

dün geçti, yarın var mı?

gençliğime de güvenmem,

ölen hep ihtiyar mı?

Şu an yaşıyorsak bu bizim için çok değerli. Çünkü şu an itibariyle tövbe ederek günahlarımızı affetirme imkânımız var. Çok geç olmadan, eyvah demeden ölüm gelmeden uyanalım. Merhametin tecellisi olan Ramazandan istifade edelim, Rabbimizin rızasına nail olalım.

Yüce Rabbimizin Kur'an-ı Kerim'de bizlere öğrettiği şu dua ile vaazımıza son veriyoruz.

رَبَّنَا لَا تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ

“Ey Rabbimiz! Bizi doğru yola erıştirdikten sonra kalplerimizi hakikatten saptırma ve yüce katından rahmetini bizlere bağışla. Şüphesiz sen çok lütuf sahibisin.”